

Prikaz knjige
UDK 37.014.5
Primljeno: 1.9.2023.

Fernando M. Reimers (2020). *Educating Students to Improve the World*. Harvard Graduate School Of Education, Cambridge, USA.

ISBN 978-981-15-3886-5

Knjiga *Educating Students to Improve the World* objavljena je 2020. godine u izdanju „SpringerBriefs in Education“ (*Springer*) koje pokriva širok raspon stručnih i znanstvenih tema iz područja obrazovanja. Autor knjige, Fernando Reimers, stručnjak je u području globalnog obrazovanja, a njegovo istraživanje i poučavanje usmjereni su na razumijevanje kako obrazovati djecu i mlade da bi mogli napredovati u 21. stoljeću. Knjiga je napisana na engleskom jeziku i sadrži 131 stranicu teksta te osam poglavlja. Globalno obrazovanje prikazuje kao „novo građansko obrazovanje“ te područje znanosti i prakse koje se usmjerava na razvoj globalnih kompetencija. Izazovi suvremenog života naglašavaju potrebu razvoja vještina za globalno razumijevanje i suradnju, a ova knjiga objašnjava zašto je obrazovanje za globalno građanstvo važno za učenike, škole i budućnost čovječanstva. Pokušava približiti svijet spoznaja i svijet prakse predlažući konceptualni pristup za unapređenje globalnog obrazovanja koji izdvaja pet temeljnih dimenzija: kulturnu, psihološku, profesionalnu, institucionalnu i političku dimenziju. Autor globalno obrazovanje vidi kao način da se izazovi suvremenog svijeta donesu u školu u obliku izazovnog i visokokvalitetnog kurikulumu koji bi pomogao učenicima razviti sposobnost razumijevanja i sudjelovanja u svijetu koji postaje sve više globalno međuovisan, ali i u obliku stručnog i profesionalnog kontinuiranog razvoja učitelja. Važno je istaknuti kako globalno obrazovanje nije dodatak koji treba uvesti u postojeće (preopširne) kurikulume, ono treba biti integrativna snaga cjelokupnog kurikulumu koja pomaže istaknuti učenicima koliko je učenje važno za budućnost. Osnovna je ideja ove knjige spojiti svijet učenja i svijet prakse, analizirajući teorijske činjenice globalnog obrazovanja. Teorijska se podloga zasniva na mnogobrojnim relevantnim izvorima literature, a kako bi objasnio teorijski okvir, autor prikazuje opsežan korpus empirijskih istraživanja i literature usmjerene na praksu o globalnom obrazovanju. Povezujući znanost i praksu, autor je stvorio pristup razvoja kurikulumu koji je uskladio nastavu s prostranim vizijama suvremenog svijeta, a knjiga u konačnici nudi praktičan alat za

odgojno-obrazovni rad – razumijevanje globalnog obrazovanja i vođenje globalnih obrazovnih programa.

U prvome poglavlju pod nazivom Pet perspektiva za obrazovanje globalnih građana. Potreba za korisnom teorijom globalnog obrazovanja (*Five Eyes to Educate Global Citizens. The Need for a Useful Theory of Global Education*) autor naglašava važnost pristupa globalnom obrazovanju iz više perspektiva obrazovnih promjena – kulturološka, psihološka, profesionalna, institucionalna i politička. Svaka se perspektiva usredotočuje na određene elemente procesa promjene te na niz logički povezanih konstrukata. Različiti elementi spomenutih pet perspektiva međusobno se nadopunjuju i tako pružaju dubinu i potpunije razumijevanje višedimenzionalnosti procesa promjene.

Drugo poglavlje pod nazivom Što je globalno obrazovanje i zašto je važno? (*What is a Global Education and Why Does It Matter?*) definira globalno obrazovanje, što ono jest i koja specifična područja uključuje. Govori o ključnim globalnim temama suvremenog života, objašnjava globalne kompetencije te kako one mogu pomoći u razumijevanju suvremenog života. Autor ističe kako globalno obrazovanje nisu suvremene teme, ono obuhvaća i tradicionalne discipline koje pomažu učenicima razumjeti svijet u kojemu žive. Globalno obrazovanje predstavlja kao integrirana iskustva učenja i kurikulum koji stvara znanja za lakše razumijevanja svijeta i sposobnosti djelovanja da ga poboljšamo.

U trećem poglavlju naziva Kulturološka perspektiva i globalno obrazovanje (*A Cultural Perspective and Global Education*) autor objašnjava kako se kroz povijest razvijala globalna svijest te kako se u posljednja dva desetljeća ističe važnost promjena u javnim obrazovnim sustavima diljem svijeta kako bi razvijali kompetencije relevantne potrebama društva. Prikazuje kako se društvena očekivanja mijenjaju te pokušava odgovoriti na pitanja što društvo očekuje od škole danas i koji su društveni imperativi našeg vremena.

Četvrto poglavlje nosi naziv Psihološka perspektiva i globalno obrazovanje (*A Psychological Perspective and Global Education*) te ima za cilj predstaviti i razmotriti načela obrazovanja, prikazati što znamo o tome kako djeca i odrasli uče te kako strukturirati najučinkovitije mogućnosti učenja. Kroz ovu perspektivu autor ističe važnost podrške za učenike, učitelje i sve sudionike odgojno-obrazovnog procesa, kako se provedba globalnog obrazovanja ne bi zadržala na akademskom i apstraktnom nivou.

Peto poglavlje pod nazivom Profesionalna perspektiva i globalno obrazovanje (*A Professional Perspective and Global Education*) ističe važnost profesionalnog usavršavanja učitelja i razvoja stručnog znanja kako bi se unaprijedilo poučavanje

za globalno obrazovanje. Kroz tu perspektivu autor prikazuje proces koji je osmišljen 2017. godine, u suradnji s njegovim studentima, kako bi se izgradili kapaciteti nastavnika za unapređenje globalnog obrazovanja. Proces je uključivao protokol za uspostavljanje globalnog obrazovanja u školi te objašnjavao kako razviti kurikulum, ali i znanje, vještine i međusobno razumijevanje unutar škola kako bi uspješno sudjelovali u osmišljavanju i provedbi programa globalnog obrazovanja.

Šesto poglavlje pod nazivom Institucionalna perspektiva i globalno obrazovanje (*An Institutional Perspective and Global Education*) bavi se različitim strukturama, procesima i resursima obrazovnih sustava te naglašava važnost usklađivanja različitih elemenata obrazovnog sustava. To uključuje kurikulume, ocjenjivanje, stručno i nastavno osoblje, organizaciju škole, upravljanje i financiranje. Kako bi poučavanje bilo usmjereno na osnaživanje učenika za razumijevanje i poboljšanje svijeta, važno je globalne kompetencije uključiti u standarde koji čine podlogu i učinkovitu strategiju u reformama obrazovnih sustava.

Sedmo poglavlje povezuje Političku perspektivu i globalno obrazovanje (*A Political Perspective and Global Education*). S obzirom na to da škole i obrazovni sustavi utječu na mnoge dionike, često su njihovi interesi presudni u odlukama bilo kakvih promjena. Autor u ovome poglavlju prikazuje kako najbolje iskoristiti stvarnost da škole uključe različite interese i usklade te interese u ime obrazovanja koje će unaprijediti suvremeno društvo.

Zaključno, knjiga *Educating Students to Improve the World* u globalno obrazovanje integrira pet perspektiva koje obuhvaćaju niz eksplicitno osmišljenih pristupa. Takav pristup obrazovanju doprinosi stjecanju vještina koje će učenicima pomoći u djelovanju duboko međuovisnog i sve više globalno povezanog svijeta. Iako treba učiniti mnogo toga da bi se globalni obrazovni sadržaji uključili u kurikulume diljem svijeta, uporaba te istovremeno usmjeravanje pozornosti na spomenutih pet okvira globalno obrazovanje može dovesti do razine koje još nisu dosegnute u većini škola. Knjiga je značajan doprinos suvremenom obrazovanju jer daje skup jasnih svrha koje mogu pomoći usklađivanju cjelokupnog kurikuluma s pitanjima, prilikama i izazovima iz stvarnog života. Integrira suvremene teme u postojeće kurikulume te naglašava kako škole trebaju izravno preuzeti zadatak uključivanja učenika u izazove s kojima se suočava svijet. Poziva na profesionalno promišljanje kako globalno obrazovanje ne bi ostalo na akademskoj razini. Ova je knjiga pomoć učiteljima i studentima kako bi razumjeli odnos između onoga što se uči u školi i svijeta izvan škole.

Vrijednost je ove knjige naglasak na međusobnoj ovisnosti teoretskih okvira i praktičnih primjena, a kao jedna od neizostavnih značajki koja se proteže ovom knjigom je interdisciplinarnost. Povezivanje znanja s različitim stajališta omogućuje bolje

shvaćanje problema kojim se ova knjiga bavi. Ovakav pristup obrazovanju iskorak je i doprinos suvremenom poučavanju. Globalno je obrazovanje ključ za pripremu djece za 21. stoljeće i cilj kojemu vrijedi težiti kako bi razvili učeničke kompetencije u cilju društvenog napretka. Mijenja se uloga obrazovanja u globalnoj ekonomiji, a sukladno tome raste i potreba za globalnim stanovništvom. Pitanje izobrazbe učenika za globalni svijet danas je vrlo aktualno, zato je knjiga vrijedan doprinosom kvalitetnijem stručnom usavršavanju učitelja, ali i svih dionika odgojno-obrazovnog sustava. Svrha je ove knjige utjecati na promjene u društvu te uz podršku učitelja pripremiti učenike da razmišljaju i uče u skladu s promjenama koje se događaju u novome svijetu.

Marijana Škorić